

श्री
सर्वोच्च अदालत
संयुक्त इजलास
माननीय न्यायाधीश श्री जगदीश शर्मा पौडेल
माननीय न्यायाधीश श्री हरिकृष्ण कार्की
आदेश
मुद्दा नं.: - ०७०-wo-००७०

मुद्दा:- उत्प्रेषण ,परमादेश लगायत अन्य जो चाहिने उपयुक्त आदेश जारी गरी पाउँ ।

का.जि.का.म.न.पा.३३ बागबजार स्थित देव एण्ड कन्स्टर्क्सन पा.लि.को तर्फबाट अधिकार प्राप्त जिल्ला ईलाम न.पा.२ बस्ने वर्ष ६३ को डम्बर सिंह गदाल.....१	}	<u>रिट</u> निवेदक
विरुद्ध		
जिल्ला विकास समितिको कार्यालय इलाम.....१	}	<u>बिपक्षी</u>
जिल्ला प्राविधिक कार्यालय इलाम		
व्यवस्थापन समिति,फिक्कल उच्च माध्यमिक विद्यालय इलाम.....१		

नेपालको अन्तरिम संबिधान,२०६३ धारा ३२ तथा धारा १०७ (२) को आधारमा दायर हुन आएको प्रस्तुत रिट निवेदनको सक्षिप्त तथ्य र ठहर यसप्रकार छ ।

फिक्कल उ.मा.वि. फिक्कल इलामको भवन निर्माण कार्यको लागि यस कम्पनी र विपक्षी जिल्ला विकास समितिको कार्यालयको बीचमा मिति २०६६/१२/१५ मा निर्माण सम्झौता भएकोमा उक्त निर्माण कार्य अगाडि बढाउन आवश्यक पर्ने कायदिश दिने, नक्शा, डिजाइन, ड्रइङ समेत समयमा उपलब्ध गराउने ,निर्माण सामाग्रीहरुको परिक्षण गरिदिने ,लगायतका कार्यहरु यथा समयमा नगरीदिदा काममा बिलम्ब भएकोहो । भेरियसन भएपछि सो अनुसारको प्राविधिक सहयोग यथासमया बिपक्षी जिल्ला प्राविधिक कार्यालयबाट नपाइए तापनि गुणस्तरयुक्त काम गरी करीब

समझौताको १० प्रतिशत काम गरीसकेको अवस्थामा बिपक्षीले म प्रति दुरासययुक्त भावना राखी मिति २०७०/३/२ को निर्णय भनी २०७०/३/३ मा ठेक्का सम्झौता तोडिएको भनी जानकारी गराइयो ।

बिना आधार र कारण बिपक्षीले ठेक्का सम्झौता तोडेकोले त्यस सम्बन्धमा विवाद समाधानको लागि मध्यस्थ नियुक्ति गरीपाउँ र करारको यथावत पालना गरी पाउँ भन्ने अलग अलग दुई मुद्दा इलाम जिल्ला अदालत र पुनरावेदन अदालत इलाममा दायर गरी हाल बिचाराधिन अवस्थामाछन् ।

बिपक्षी जिल्ला बिकास समितिको कार्यालयबाट सो मितिमा यस कम्पनिबाट रु ९,९१,४६४/३६ हानी नोक्सानी र ठेक्का बिपरितका कार्यहरुको क्षतिपुर्ति स्वरुप असुल गर्ने अनि सो विद्यालयको बाँकी निर्माण कार्य सोही विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई दिने तथा यस कम्पनीलाई कालो सूचीमा राक्न सिफारिस गर्ने लगायतका निर्णय भएका रहेछन्। बिपक्षीसँग मिति २०६६/१२/१५ मा भएको सम्झौतामा एकतर्फी रुपमा सम्झौता भंगगर्ने,हर्जाना तिराउने वा कालो सूचीमा राख्न मिल्ने गरी प्रावधान उल्लेख भएका छैनन्। कम्पनीले सम्पन्न गरेको निर्माण कार्यको बिल भुक्तानीको लागि मैले पेश गरेको लाखौँ रकम तथा धरौटी बापत राखेको रकम समेत बिपक्षी कार्यालयमा बाँकी रहेको छ। भेरियसन आदेशानुसार साबिक नक्शामा आएको परिवर्तित काम त्यो पनि करीव १० प्रतिशत मात्र काम बाँकी रहेको अवस्थामा निर्माण सम्झौताको शर्त नं. २०,२१,२६,२७,२८ तथा सार्वजनिक खरिद ऐन,२०६३ को दफा ५६ र सोको नियमावली,२०६४ को नियम १२० समेतको बिपरित भै सोही कारणले नेपालको अन्तरिम संबिधान,२०६३ को धारा १२(२)च,धारा १३,१९ समेतले पेशा ब्यवसाय गर्न पाउने मेरो मौलिक हकमा बन्देज लगाएकोले उक्त बिपक्षी कार्यालयबाट मिति २०७०/३/२ मा भएको भनिएको निर्णयको आधारमा मलाई बिपक्षी कार्यालयबाट दिइएको पत्र, सोही मितिमा उक्त निर्माणाधीन विद्यालयको बाँकी निर्माण कार्य बिपक्षी विद्यालयले व्यवस्थापन समितिलाई दिने गरी भएको निर्णय तथा सो पछि गरिएका सो सम्बन्धी कारवाही,निर्णय, पत्राचार समेत अन्तरिम सम्बिधानको धारा ३२ एवं धारा १०७को उपधारा २ को आधारमा उत्प्रेषणको आदेशबाट बदर गरी उक्त निर्णयको आधारमा मबाट बिपक्षीले रकम अशुल गर्ने तथा मेरो नाम कालो सूचीमा राख्न सिफारीस गर्ने लगायतका कार्य प्रस्तुत रिट निवेदनको अन्तिम किनारा नभएसम्म नगर्नु, नगराउनु भन्ने अन्तरिम

आदेश सहितको उत्प्रेषणको तथा मैले गरेको निर्माण कार्यको बिल अनुसारको हिसाब गरी रकम भुक्तानी दिनु भनी परमादेशको आदेश समेत जारी गरी पाँउ भन्ने मुख्य ब्यहोराको रिट निवेदनपत्र ।

यसमा केकसो भएकोहो ? निवेदकको निवेदन माग बमोजिमको आदेश किन जारी हुनु नपर्ने हो ? आदेश जारी हुनु नपर्ने भए सोको आधार र कारण समेत खुलाई यो म्याद सुचना प्राप्त भएको मितिले बाटाको म्याद बाहेक १५ दिनभित्र महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय मार्फत लिखित जवाफ पेश गर्नु भनी विपक्षी नं १ र २ का हकमा र अन्य विपक्षीहरूका हकमा आफै वा आफ्नो कानून बमोजिमको प्रतिनिधि मार्फत लिखित जवाफ पेश गर्नु भनी निवेदन र यो आदेशको प्रतिलिपि समेत साथै राखी विपक्षीहरूका नाममा सूचना म्याद पठाई लिखित जवाफ परे वा सोको अवधि नाघेपछि नियम बमोजिम पेश गर्नु ।

निवेदकले अन्तरिम आदेश माग गरे तर्फ विचार गर्दा सार्वजनिक खरिद ऐनको दफा ६३ र जिल्ला विकास समितिको कार्यालय इलामको च.नं. २२७१ मिति २०७०/३/३ को मिसिल संलग्न पत्रको छायाँ प्रति समेतलाई दृष्टिगत गरी विचार गर्दा निवेदन माग बमोजिम अन्तरिम आदेश दिनुपर्ने नपर्ने तर्फ विपक्षी समेतको कुरा सुनि छलफल गरी निर्णय गर्नु उपयुक्त देखिनाले मिति २०७०/५/११ को दिन अन्तरिम आदेश सम्बन्धी छलफलको लागि पेश गर्नु र सोको जानकारी विपक्षी समेतलाई दिनु । अन्तरिम आदेशको टुङ्गो नलागेसम्म निवेदकलाई कालो सूचीमा राख्ने, हर्जाना असूल गर्ने समेतको प्रकृया जे-जस्तो अवस्थामा छ यथास्थितिमा राख्नु भनी विपक्षीहरूको नाममा सर्वोच्च अदालत नियमावली, २०४९ को नियम ४१ बमोजिम अल्पकालिन अन्तरिम आदेश जारी गरिदिएको छ भन्ने यस अदालतबाट मिति २०७०/४/२३/४ मा भएको आदेश ।

विद्यालय जस्तो सम्बेदनशिल तथा सार्वजनिक महत्वको भवन निर्माणकोलागि जिल्ला विकास समितिसँग निर्माण सम्झौता गरी जिल्ला प्राविधिक कार्यालयबाट यथासमयमा नै समन्वयात्मक रूपले प्राविधिक लगायतका जो चाहिने सहयोग उपलब्ध गराइएको र कुनै काबु बाहिरको परिस्थिति सृजना पनि नभएको अवस्थामा लापरवाही गरी निर्माण सम्झौता बमोजिम काम नगर्ने गरेको कारण काममा ढिलाइ भएको र पटक पटक म्याद थप गरिएको हो । यसरी म्याद थप गर्दा पनि निवेदक विपक्षीले निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नेतर्फ कुनै प्रयास नगरी लापरवाही गरेपछि बाध्य भएर यस कार्यालयले सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३, सोको नियमावली, २०६४ तथा निजसँग गरेको निर्माण सम्झौताका शर्तहरू बमोजिम नै Due process of law को पूर्ण पालना गरी

२०७०/०३/०२ मा कारवाही स्वरूप निज निर्माण कम्पनिसँगको सम्झौता तोड्ने, निजबाट हर्जाना/क्षतिपूर्ति वापत केही रकम असुल उपर गर्ने, विद्यालयको बाँकी निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने जिम्मा सम्बन्धित विद्यालय व्यवस्था समितिलाई दिने र निवेदक कम्पनीलाई कालो सूचीमा राख्न सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउने निर्णय सम्म भएको हो। त्यसमा केही थप गरे भएको छैन। कानून बमोजिमको उचित प्रकृया पुरा नगरी निवेदकले निवेदनमा लिएको जिकिर अनुसार गरिने पनि होइन। निजले मध्यस्थ नियुक्ति गरी पाउँ भनी पुनरावेदन अदालत इलाममा दायर गरेको निवेदन मिति २०७०/०४/२७ मा माग बमोजिमको आदेश जारी गर्न नमिल्ने भनी आदेश भएको र करारको यथावत परिपालना गरी पाउँ भन्ने मुद्दा इलाम जिल्ला अदालतबाट मिति २०७१/१/३ मा दावी नपुग्ने ठहरी फैसला भैसकेका छन्। तसर्थ हामीबाट भए गरिएका निर्णय तथा काम कारवाहीबाट निवेदकको कुनै पनि मौलिक हक अधिकारको हनन् वा प्रचलनमा बाधा व्यवधान सृजना भएको अवस्था नहुँदा रिट निवेदन खारेज गरी फुर्सद पाऔं भन्ने एकै ब्यहोरा मिलानका जिल्ला बिकास समितिको कार्यालय इलाम, जिल्ला प्राविधिक कार्यालय इलाम र विद्यालय व्यवस्थापन समिति, फिक्कल उच्च माध्यमिक विद्यालय इलामको तर्फबाट पर्न आएका अलग अलग तीनवटा लिखित जबाफ।

यसमा मिति २०७०/४/२३/४ को अल्पकालिन अन्तरिम आदेशमा निवेदकलाई कालो सूचीमा राखे एवं हर्जाना असुल गर्ने समेतको प्रकृया सम्बन्धमा जेजस्तो अवस्थामाछ यथास्थितिमा राख्नु भन्ने आदेश भए पनि बाँकी निर्माणको कार्य सम्बन्धित फिक्कल उच्च मा.वि. इलामलाई दिइएको सम्बन्धमा सो अल्पकालिन आदेशमा केही उल्लेख भएको नदेखिँदा बाँकी निर्माणको कार्य सो विद्यालयबाट सम्पन्न भए नभएको, भएको भए के कति भैसकेको समेत यथार्थ विवरण विपक्षीहरूबाट खुलाई बुझि निवेदक एवं विपक्षीहरू बीच भएको ठेक्का सम्झौता सम्बन्धी सकल फाइल विपक्षी जिल्ला बिकास समितिको कार्यालय इलामबाट झिकाई पेश गर्नु भन्ने समेत यस अदालतको मिति २०७१/१०/१९/२ आदेश।

यसमा निवेदकसँग हर्जाना असुल गर्ने र निजलाई कालो सूचीमा राख्न कारवाही गर्ने भन्ने सम्बन्धी फाइल कारवाही जे-जस्तो अवस्थामा छ, सोही अवस्थामा सम्बन्धित जिल्ला बिकास समितिबाट झिकाई पेशगर्नु भन्ने मिति २०७२/१०/२५/२ मा भएका आदेशानुसार तत्सम्बन्धी फाइल तथा यिनै निवेदक र विपक्षी बीच करारको यथावत परिपालना गरी पाउँ भन्ने ०६९-cp-

०१०४ को इलाम जिल्ला अदालतबाट मिति २०७१/१/३ मा भएको फैसला सहितको मिसिल तथा पुनरावेदन अदालत इलाममा चलेको ०६९-fj-०००१ को मध्यस्थ नियुक्ति गरी पाउँ भन्ने मुद्दामा २०७०/४/२७/१ मा भएको फैसला सहितको मिसिल समेत साथै रहेको पाइयो ।

नियम बमोजिम साप्ताहिक तथा आजको दैनिक पेशी सूचीमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत रिट निवेदनको मिसिलसाथ संलग्न प्रमाण कागजात तथा प्रमाण मिसिलहरू अध्ययन गरी निवेदक तर्फबाट उपस्थित विद्वान अधिवक्ताहरू श्री अम्बर बहादुर राउत, श्री टीकाराम भट्टराई र श्री बाबुराम दाहालले हाम्रो पक्ष निवेदकलाई निर्माण सम्झौता भएपछि लामो समयसम्म भवनको नक्शा, ड्रइङ, डिजाइन नदिने, कायदेशि नदिने जस्ता असहयोग गर्ने काम गरियो। काम शुरू भएपछि सम्पन्न कामको रनिङ बिल पेश गर्दा पुरा भुक्तानी नदिई महिनौंसम्म झुलाउने र अन्तमा कम भुक्तानी गर्ने गरियो। भेरियसन भएपछि सो अनुसारको प्राविधिक सहयोग यथासमयमा बिपक्षी जिल्ला प्राविधिक कार्यालयबाट नपाएको भए तापनि गुणस्तरयुक्त काम गरी करीब सम्झौताको ९० प्रतिशत काम गरीसकेको अवस्थामा सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सोको नियमावली, २०६४ तथा बिपक्षीहरूसँग भएको निर्माण सम्झौताका ब्यवस्थाहरूलाई Due process of law का आधारमा प्रयोग नगरी कम्पनीलाई पेशा ब्यवसाय गर्न नदिने दुरासययुक्त भावनाबाट प्रेरित भई हतारमा ठेक्का सम्झौता तोड्ने, बाँकी निर्माणको कार्य बिपक्षी विद्यालयलाई दिने, हाम्रो पक्ष कम्पनीबाट हर्जाना लिने र कम्पनीलाई कालो सूचीमा राख्न सम्बन्धित कार्यालयमा लेखी पठाउने लगायतका एकतर्फी निर्णय गरी गैरकानूनी कार्य गरेको हुँदा बिपक्षी जिल्ला विकास समितिको मिति २०७०।३।२ को निर्णय र सो बमोजिम पठाएको मिति २०७०।३।३ को पत्र समेत उत्प्रेषणको आदेशद्वारा बदर गरी उक्त गैरकानूनी कार्यका आधारमा निवेदकसँग रकम असूल गर्ने तथा कालो सूचीमा राख्ने कार्य नगर्नु र गरेको कार्यको भुक्तानी र हरहिसाब गरी दिनु भन्ने बिपक्षीको नाममा परमादेशको आदेश जारी गरी पाउँ भन्ने समेत बहस गर्नु भयो।

नेपाल सरकारका तर्फबाट उपस्थित विद्वान उपन्यायाधिवक्ता श्री अर्जुन प्रसाद कोइरालाले निवेदकले विद्यालय भवन निर्माणको सम्झौता गरेपछि यथासमयमा निर्माण कार्य आरम्भ नगरेको, गुणस्तरयुक्त सामान प्रयोग नगरेको, पटक पटक म्याद थप गर्दा पनि लापरवाही गरी कार्य सम्पन्न नगरेको अवस्था हो । यस्तो अवस्थामा बाध्य भएर जिल्ला बिकास समितिले सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ सोको नियमावली, २०६४ र निजसँग भएको निर्माण सम्झौताका प्रावधानलाई

आत्मसाथ गरी उक्त सार्वजनिक हितार्थ निर्णय गर्नु परेको बाध्यात्मक काम हो। यस्तो अवस्थांमा रिट जारी हुन नसक्ने हुँदा रिट निवेदन खारेज गरी पाउँ भन्ने समेत बहस गर्नु भयो।

उपयुक्त बहस सुनि रिट निवेदन सहितको मिसिल कागजात अध्ययन गरी हेर्दा निवेदन माग बमोजिम रिट जारी हुने हो वा होइन ? सोही विषयमा निर्णय दिनुपर्ने देखियो ।

निर्णय तर्फ बिचार गर्दा फिक्कल उ. मा.वि.फिक्कल इलामको निर्माण गर्ने गरी यस कम्पनी र विपक्षी जिल्ला विकास समितिको कार्यालय इलामका बिचमा मिति २०६६/१२/२५ मा निर्माण सम्झौता भएकोमा उक्त निर्माण कार्य अगाडि बढाउन आवश्यक पर्ने कायदिश दिने, नक्शा, डिजाइन, ड्रइङ समेत समयमा उपलब्ध गराउने ,निर्माण सामाग्रीहरुको परिक्षण गरिदिने, लगायतका कार्यहरु यथासमयमा नगरीदिदा निर्माण कार्यमा बिलम्ब भएकोहो। भेरियसन भएपछि सो अनुसारको प्राविधिक सहयोग यथासमया विपक्षी जिल्ला प्राविधिक कार्यालयबाट नपाए तापनि गुणस्तरयुक्त काम गरी करीब सम्झौताको ९० प्रतिशत काम गरीसकेको अवस्थामा विपक्षीले मप्रति दुरासययुक्त भावना राखी मिति २०७०/३/२ को निर्णय भनी २०७०/३/३ मा मलाई ठेक्का सम्झौता तोडिएको भनी जानकारी गराइयो ।

बिपक्षी जिल्ला विकास समितिको कार्यालयबाट सो मितिमा यस कम्पनिबाट रु ९,९१,४६४/३६ हानी नोकसानी र ठेक्का बिपरितका कार्यहरुको क्षतिपुर्ति स्वरुप असुल गर्ने अनि सो विद्यालयको बाँकि निर्माण कार्य सोही विद्यालय ब्यबस्थापन समितिलाई दिने तथा यस कम्पनीलाई कालो सूचीमा राख्न सिफारिस गर्ने लगायतका निर्णय भएका रहेछन। बिपक्षीसँग मिति २०६६/१२/१५ मा भएको सम्झौतामा एकतर्फी रुपमा सम्झौता भंगगर्ने,हर्जाना तिराउने वा कालो सूचीमा राख्न मिल्ने गरी प्रावधान उल्लेख भएका छैनन्, कम्पनीले सम्पन्न गरेको निर्माण कार्यको बिल भुक्तानीको लागि मैले पेश गरेको लाखौँ रकम तथा धरौटी बापत राखेको रकम समेत बिपक्षी कार्यालयमा बाँकी रहेको छ। निर्माण सम्झौताको करीव १० प्रतिशत मात्र काम बाँकी रहेको अवस्थामा निर्माण सम्झौताको शर्त न. २०,२१,२६,२७,२८ तथा सार्वजनिक खरिद ऐन,२०६३ को दफा ५६ र सोको नियमावली, २०६४ को नियम १२० समेतको बिपरित भै सोही कारणले नेपालको अन्तरिम संबिधान,२०६३को धारा १२(२)च,धारा १३,१९ समेतले पेशा ब्यवसाय गर्न पाउने मेरो मौलिक हकमा बन्देज लगाएकोले उक्त बिपक्षी कार्यालयबाट मिति २०७०/३/२ मा भएको भनिएको निर्णयको आधारमा मलाई बिपक्षी कार्यालयबाट दिइएको पत्र, सोही मितिमा उक्त

निर्माणाधीन विद्यालयको बाँकी निर्माण कार्य विपक्षी विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई दिने गरी भएको निर्णय तथा सो पछि गरिएका सो सम्बन्धी कारवाही, निर्णय, पत्राचार समेत उत्प्रेषणको आदेशबाट बदर गरी उक्त निर्णयको आधारमा मबाट विपक्षीले रकम अशुल गर्ने तथा मेरो नाम कालो सूचीमा राख्न सिफारीस गर्ने लगायतका कार्य नगर्नु, नगराउनु एवं मैले गरेको निर्माण कार्यको बिल अनुसारको हिसाब गरी रकम भुक्तानी दिनु भनी परमादेशको आदेश समेत जारी गरी पाँउ भन्ने मुख्य रिट निवेदन रहेको देखिन्छ। विपक्षीहरूबाट पर्न आएको लिखित जवाफ हेर्दा विद्यालय जस्तो सम्बेदनसिल तथा सार्वजनिक महत्वको भवन निर्माणको लागि जिल्ला विकास समितिसँग निर्माण सम्झौता गरी जिल्ला प्राविधिक कार्यालयबाट यथा समयमा नै समन्वयात्मक रूपले प्राविधिक लगायतका जो चाहिने सहयोग उपलब्ध गराइएको र कुनै काबु बाहिरको परिस्थिति सृजना पनि नभएको अवस्थामा लापरवाही गरी निर्माण सम्झौता बमोजिम काम नगर्ने गरेको कारण काममा ढिलाइ भएको र पटक पटक म्याद थप गरिएको हो। यसरी म्याद थप गर्दा पनि निवेदक विपक्षीले निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने तर्फ कुनै प्रयास नगरी लापरवाही गरेपछि बाध्य भएर यस कार्यालयले सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३, सोको नियमावली, २०६४ तथा निजसँग गरेको निर्माण सम्झौताका शर्तहरू बमोजिम नै Due process of law को पूर्ण पालना गरी २०७०/०३/०२ मा कारवाही स्वरूप निज निर्माण कम्पनिसँगको सम्झौता तोड्ने, निजबाट हर्जाना/ क्षतिपूर्ती असुल उपर गर्ने, विद्यालयको बाँकी निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने जिम्मा सम्बन्धित विद्यालय व्यवस्था समितिलाई दिने र निवेदक कम्पनीलाई कालो सूचीमा राख्न सम्बन्धी कारवाही अघि बढाउने भन्ने निर्णय सम्म गरेको हो। त्यसमा थप केही गरे भएको छैन। लेखी पठाउने निर्णय सम्म गरेको हो। तसर्थ हामीबाट भए गरिएका निर्णय तथा काम कारवाहीबाट निवेदकको कुनै पनि मौलिक हक अधिकारको हनन वा प्रचलनमा बाधा व्यवधान सृजना भएको अवस्था नहुदा रिट निवेदन खारेज गरी पाउँ भन्ने समेत उल्लेख गरेको पाइन्छ।

यिनै निवेदक र विपक्षी विच करारको यथावत परिपालना गरी पाउँ भन्ने ०६९-cp-०१०४ को मुद्दामा इलाम जिल्ला अदालतबाट मिति २०७१/१/३ मा दाबी नपुग्ने गरी फैसला भएको र पुनरावेदन अदालत इलाममा चलेको ०६९-fj-०००१ को मध्यस्थ नियुक्ति गरी पाउँ भन्ने मुद्दामा २०७०/४/२७/१ मा माग बमोजिमको आदेश जारी गर्न नमिल्ने भन्ने आदेश भई अन्तिम भैरहेको पाइयो ।

निवेदक कम्पनीको तर्फबाट म्याद थपको लागि मिति २०६८/६/४ र ऐ. १० मा परेका निवेदनमा कारण उल्लेख गर्दा “यस वर्षको अत्यधिक वर्षाले निर्माण स्थलसम्म पुग्ने मार्गको क्षति, विभिन्न बन्द हडताल, निर्माण सामग्रीहरूको परिक्षण परिणाम प्राप्तिको लागि पर्खनु परेको समय, ढलान पछि पर्खनु पर्ने (२२ दिन) क्यूरिङ्को समय आदि अत्यान्तै बाध्यात्मक परिस्थितिले काबु बहिरको असामान्य अवस्था सृजना भएकोले” भनी उल्लेख गरेको र लामो समयपछि ब्यहोरा मनासिव देखी मिति २०६८/११/४ का निर्णयानुसार माग बमोजिम तत्कालका लागि म्याद थप भई पत्राचार भएको देखिन्छ। उक्त थपिएको म्यादभित्र निर्माणको पुरा कार्य विविध कारणले सम्पन्न हुन सक्ने अवस्थाछैन, निर्माण कार्यको हर्जाना सहित २०६९ सा चैत्र मसान्त सम्मको म्याद थप गरी पाउन को कसको के कति कमिकमजोरीका कारण निर्माण कार्यमा बिलम्ब भएको र अब बहन गर्नु पर्ने दायित्व समेत उल्लेख गरी मिति २०६८/१२/२३ मा निवेदकबाट पुन म्याद थपको लागि निवेदन परेकोमा लामो समय पछि मिति २०६९/२/२ को निर्णयले २०६९ साल श्रावण मसान्त सम्मको लागि दैनिक ०.०१ प्रतिशतका दरले हर्जाना/क्षतिपूर्ति लिने शर्तमा म्याद थप भई पत्राचार भएको देखिन्छ ।

तत्पश्चात मिति २०७०/३/२ को निर्णयले निवेदक कम्पनीलाई निवेदनमा उल्लेख भए बमोजिम कारबाही गरी सोको जानाकारी गराइएको पाइयो । साथै यसै बिषयमा संघीय मामिला तथा स्थानीय बिकास मामिला मन्त्रालयमा समेत उजुरी परी विपक्षी जिल्ला बिकास समितिको कार्यलयबाट राय साथ बिबरण पठाउँदा सम्झौताको ८१.५३ प्रतिशत काम सम्पन्न भएको र बाँकी कामको लागि १४ दिनको समय दिइएको ब्यहोरा लेखी पठाइएको समेत देखियो ।

यी निवेदकले सार्वजनिक खरिद नियमावली ,२०६४ को नियम १२१(क) बमोजिम ०.०१ प्रतिशत हर्जाना तिरेर पनि उक्त निर्माण कार्य गर्न सहमत भई म्याद थपको लागि सार्वजनिक खरिद ऐन,२०६३ को दफा ५६ बमोजिम निर्धारित समय भित्रै निवेदन गरेको र सो बमोजिम म्याद थप भएको समेतका आधारमा निवेदक उक्त बाँकी काम गर्न अनिच्छुक रहेको भन्ने देखिंदैन ।

रनिडिबल बमोजिमको रकम भुक्तानी लिन बाँकी रहेको भन्ने सम्बन्धमा सो रकम भुक्तानी लिइसकेको देखियो । निवेदकले धरौटीबापत राखेको रकम र बाँकी काम सम्पन्न गर्नको लागि लाग्ने थप रकम रु.१,२२,१५१/३० एकलाख बाइस हजार एकसय एकाउन्न रुपैया तिस

पैसामात्र माग गरिएको र अरू चाहिँ निवेदक स्वयंले म्याद थपको समयमा नियमानुसारहर्जाना स्वरूप तिर्न बुझाउन सहमत भई कबुल गरेको रकम जोडिएको देखिन आउँछ।

त्यस्तै आफुलाई कालो सूचीमा राख्न खोजेको भन्ने सम्बन्धमा भएको कारबाही तर्फ हेर्दा जिल्ला विकास समितिको कार्यालयबाट सिफरिस गर्ने निर्णय सम्म भएको हो, त्यसमा थप केही गरे भएको छैन भनी कालोसूचीमा राखी नसकेको व्यहोरा विपक्षीको लिखित जवाफमा उल्लेख भएको देखिँदा निवेदकलाई कालोसूचीमा राखी नसकेको अवस्थामा सिफारिस सम्मको निर्णयमात्रले निवेदकलाई कालो सूचीमा राखेको भन्न मिल्ने स्थिति नहुँदा कार्यान्वयनमा नआएको त्यस्तो निर्णय स्वतः निष्क्रिय हुँदा उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरिरहन परेन।

तसर्थ माथि उल्लेखित आधार, कारणबाट निवेदकको माग बमोजिमको आदेश जारी गर्नु पर्ने अवस्था नदेखिँदा प्रस्तुत रिट निवेदन खारेज हुने ठहर्छ। सो ठहर्नाले परमादेशको आदेश समेत जारी हुन सक्तैन। रिट निवेदन खारेज भएकोले मिति २०७०/०८/०९ मा जारी भएको अन्तरिम आदेश समेत निष्कृय हुन्छ, सोको जानकारी दुबै पक्षलाई दिनु। प्रस्तुत रिट निवेदनको दायरीको लगत कट्टा गर्नु र फैसला अपलोड गरी मिसिल नियमानुसार अभिलेखमा बुझाइदिनु।

न्यायाधीश

उक्त रायमा म सहमत छु ।

न्यायाधीश

फैसला तयार गर्ने इ.अ.:- भिमप्रसाद भुसाल

कम्प्युटर अपरेटर: विनोद कुमार बनिया

इतिसम्बत् २०७३ साल कार्तिक २२ गते रोज २ मा शुभम्.....